

نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی ابزار ساخت تمدن برای
به ثمر رساندن ایده محوری انقلاب اسلامی

متن گفتگوی حجت الاسلام
کشوری با نشریه کیهان فرهنگی

فهرست: محمدرضا آقابلی تاریخ فهرست: ۹۲/۸/۵ تاریخ انتشار: ۹۲/۸/۸

تذکر: با توجه به مهمترین مسئله انقلاب که تئوریزه کردن تفصیلی بر مبنای دین است باید دید، چه موانعی برای این تئوریزه کردن وجود دارد. محور این موانع را می توان یکسان انگاری توسعه غربی و پیشرفت اسلامی دانست. جدول شماره یک گفتمان عدالت و پیشرفت راه جلوگیری از این انحراف را در ۲۷ موضوع دسته بندی می نماید. درک شرایط اجتماعی و فهم ادبیات انقلاب که از تجربه ۳۰ ساله انقلاب نشات می گیرد هر کدام می تواند این فهم را در جامعه اسلامی ایرانی بوجود آورد که الگوهای توسعه غربی ابزار ساختن تمدن اسلامی ایرانی نیستند. طرح دقیق ایده محوری انقلاب و تبیین دقیق این ایده با نخبگان و مردم نیاز اصلی هر جامعه انقلابی می باشد. فهم اینکه ابزار ساخت تمدن در کشور ما، الزاما الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است؛ محور ایده انقلاب است. تولید الگوی پیشرفت اسلامی منوط به استفاده از روش جامعه شناسی اسلامی است. برای ایجاد تحول در جامعه بر اساس این روش نیاز به رعایت سه اصل در جامعه است. ۱- غیرقابل انکار بودن ضرورت و اولویت بحث در ذهن مخاطبین ۲- قابلیت ترجمه آن موضوع به مساله الگوی پیشرفت اسلامی ۳- قابلیت ایجاد مشارکت اجتماعی توسط نخبگان، مسئولین و مردم. در این زمینه می توان مسئله پیشگیری از جرم در قوه قضائیه یا بانک سوالات عدالت و پیشرفت در دانشگاه را نام برد. در مجموع ۲۷ موضوع در قسمت های مختلف جامعه می توان نام برد که ظرفیت انتقال جامعه به مرحله بعد از خود فراهم می کنند. فضای بوجود آمده در جهان که با عناوین جنبش ضد وال استریت و بیداری اسلامی از آن یاد کرد؛ کمک زیادی در جهت آماده شدن شرایط برای پایه گذاری این الگو در جهان دارد. فقط یک نکته آن هم از باب فرمایش قرآن که انقلاب فرصت ایثار و قربانی کردن است، یعنی آدم سعادت مند نیازها و خواسته های خودش را یکی یکی در راه آیه انقلاب سر می برد، انقلاب آیه ای است که خدا در عصر ما گذاشته است. آیات مختلف خدا در زمان های گذشته هم بوده ولی آیه ی اجتماعی خدا در عصر مدرنیته، انقلاب اسلامی است. باید برایش قربانی کرد، فداکاری کرد و طبق سنت خدا اگر کسی سجده به آیه خدا نکند و فداکاری برای آیه خدا نکند طی فرآیندی که از مسیر استدراج می گذرد سنت استبدال جاری می شود.

فهرست جامع:

۱. معرفی اجمالی از حجت الاسلام کشوری دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی ۷
۲. تبیین ویژگی های نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی ۷
  - ۲.۱. مهمترین مسئله انقلاب اسلامی تنویریه کردن تفصیلی جامعه بر مبنای دین ۷
    - ۲.۱.۱. محور موانع برای دستیابی مسئله انقلاب، یکسان انگاری پیشرفت اسلامی و توسعه غربی توسط نخبگان ۷
      - ۲.۱.۱.۱. رنگ توسعه بجای الگوی پیشرفت مدنظر انقلاب، خطر مهم پیشروی نظام ۷
      - ۲.۱.۱.۲. تمرکز بر عدم یکسان انگاری توسعه و پیشرفت اسلامی در نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی ۸
        - ۲.۱.۱.۲.۱. نیاز به بکار بستن همه بضاعت علمی کشور برای تولید الگوی پیشرفت با توجه به ناسازگاری توسعه و پیشرفت اسلامی ۸
          - ۲.۱.۱.۲.۱.۱. توجه به شاخص های WDI (شاخص های جهانی توسعه) یکی از موارد افتادان در دام یکسان انگاری توسعه و پیشرفت اسلامی ۸
        - ۲.۲. جدول شماره یک گفتمان عدالت و پیشرفت راه جلوگیری از خطر انحراف به سمت الگوی توسعه غربی ۸
          - ۲.۱.۲.۱.۲. مسئله انقلاب و منحرف نشدن از اصول انقلاب دغدغه اصلی طلاب حوزه علمیه ۸
            - ۲.۲.۱. شرایط اجتماعی مجموعه حرکت های انقلاب موثر در تولید نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی ۹
            - ۲.۲.۲. ادبیات انقلاب یکی از متغیرهای اصلی نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی ۹
              - ۲.۱.۲.۲. قابل فهم بودن ضرر توسعه غربی برای پیشرفت کشور بصورت نظری نشان از عدم کارکرد توسعه غربی ۹
              - ۲.۲.۲.۱. تجربه ۳۰ ساله انقلاب و بازخوانی تجربیات انقلاب، راه برای عدم کارکرد توسعه غربی و پیشرفت اسلامی ۹
                - ۲.۱.۲.۲.۱. زمان بر و آکادمیک بودن دو اشکال برای استفاده از نقد نظری توسعه غربی ۹
                - ۲.۲.۲.۲.۱. بررسی دولت سازندگی و تطبیق این دولت با شاخص عدالت ۱۰
                  - ۲.۲.۲.۲.۱.۱. تشدید فاصله و تضعیف مستضعفین حاصل توجه دولت سازندگی به الگوهای غربی ۱۰
                    - ۲.۲.۲.۲.۱.۱.۱. نتیجه تشدید فاصله طبقاتی و عدم توجه به مستضعفین، فهم نیاز به الگوی اسلامی ۱۰
                    - ۲.۲.۲.۲.۲. بررسی دولت اصلاحات در اثبات نیاز به الگوی پیشرفت اسلامی ۱۰
                    - ۲.۲.۲.۲.۲.۱. عدم کارکرد توسعه سیاسی در طراحی این دولت برای دمکراتیزه کردن حکومت در طول دولت اصلاحات ۱۰
    - ۲.۳. ایفا کردن نقش براساس الگوی پیشرفت اسلامی توسط بخش های مختلف جامعه معنای پیشرفت اسلامی ۱۰
      - ۲.۳.۱. مرحله اول تبیین و معرفی این نقشه به نخبگان و مردم ۱۱

- ۲.۳.۱.۱. فضای جنگ نرم راهکاری برای تبیین بهتر مسئله الگوی پیشرفت کشور ۱۱
- ۲.۳.۱.۱.۱. در جنگ نرم واحد اطلاعات و عملیات، حوزه های علمیه ۱۱
- ۲.۳.۱.۱.۲. دقت نهادهای درگیر در جنگ نرم به نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی ۱۱
- ۲.۳.۲. ارتقاء درک عمیق نهادهای، نخبگان و مردم براساس نقشه راه از تفاوت توسعه غربی و پیشرفت اسلامی ۱۱
- ۲.۱.۱.۲. عدم فهم جامعه علمی از آنچه مانع اصلی حرکت به سمت الگوی پیشرفت اسلامی ۱۲
- ۲.۱.۱.۲.۱. چگونگی شکستن توسعه غربی منوط به درک روشن از الگوی پیشرفت اسلامی ۱۲
- ۲.۱.۱.۲.۲. جدول گفتمان پیشرفت اسلامی مانع انحراف به سمت الگوهای پیشرفت غربی ۱۲
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱. پیش بینی جدول الگوی پیشرفت اسلامی برای تفاهم با نهادهای دیگر بر روی موضوعات الگوی پیشرفت اسلامی ۱۲
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱. لزوم درک معنای توسعه توسط مخاطبین در حوزه و دانشگاه بعنوان ابزار ساخت تمدن ۱۳
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۱. نیاز به فهم نخبگان در حوزه و دانشگاه که ساخت یک تمدن مدرن، معنای اصلی توسعه و الگوهای آن ۱۳
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۲. فهم الگوی پیشرفت اسلامی یعنی تقابل انقلاب و مدرنیته ۱۳
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۲.۱. در صورت عدم فهم درست از معنای الگوی پیشرفت اسلامی؛ باعث رفتن به سوی الگوهای مازی و ترکیه ۱۳
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۱.۳. ایده محوری انقلاب قبل از ظهور، ساختن تمدن نوین اسلامی ۱۳
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۱. بحث های نو و جدید انقلاب مانند توضیح نحوه ی اختراع لامپ توسط ادیسون ۱۳
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۲. بحث الگو همه جانبه، زمان بر و نیاز به بکارگیری همه اقشار جامعه و همه منابع ۱۴
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۲.۱. فهم الگوی پیشرفت اسلامی مستلزم تئوریزه کردن مسئله تمدن اسلامی ۱۴
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۲.۱.۱. ایجاد فهم درباره تمام سطوح نظام با ۲۷ موضوع محوری در جدول نقشه راه پیشرفت اسلامی ۱۴
- ۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۲.۱.۱.۱. تفاهم با نیروهای انقلاب یکی دیگر از اهداف برای رسیدن به الگوی پیشرفت اسلامی ۱۵
۳. نیاز به طرح دقیق ایده محوری انقلاب و تبیین دقیق این ایده با نخبگان و مردم ۱۵
- ۳.۱. برای فهم بهتر الگو در جامعه لزوم جانداختن ۲۷ موضوع مفروض در نقشه راه پیشرفت اسلامی با نخبگان ۱۵
- ۳.۱.۱. ابزار ساخت تمدن، الگوی پیشرفت اسلامی ۱۵
- ۳.۱.۱.۱. بوجود آوردن تمدن نوین را سه گروه با سه روش متفاوت ۱۶
- ۳.۱.۱.۱.۱. گروه اول برای انتقال ایده محوری انقلاب و تبیین تفاوت توسعه و پیشرفت اسلامی لزوم استفاده از ابزار آموزشی ۱۶
- ۳.۱.۱.۱.۱.۱. عدم استفاده از ابزار آموزشی سه دلیل برای مخالفت ۱۶
- ۳.۱.۱.۱.۱.۱.۱. عدم وجود منابع آموزشی مکفی برای نشان دادن تفاوت توسعه مدرن و پیشرفت اسلامی ۱۶

- ۳.۱.۱.۱.۱.۱.۱.۲. فقدان منابع انسانی متبحر برای فهماندن تفاوت توسعه مدرن و پیشرفت اسلامی ۱۶
- ۳.۱.۱.۱.۱.۱.۱.۳. عدم احساس نیاز جامعه علمی به الگوی پیشرفت اسلامی ۱۶
- ۳.۱.۱.۱.۱.۲. استفاده از شیوه ترویجی-تبلیغی دومین روش برای تبیین ضرورت تفاوت الگوی پیشرفت اسلامی و توسعه غربی ۱۶
- ۳.۱.۱.۱.۲.۱. استفاده از شیوه تبلیغی لازمه آن فکر آماده آموزش ۱۷
- ۳.۱.۱.۱.۲.۲. با استفاده از روش های تبلیغی تنها می توان لزوم مسئله الگوی پیشرفت را؛ نه تبیین و تبلیغ برای اجرایی شدن مسئله الگوی پیشرفت اسلامی ۱۷
- ۳.۱.۲. استفاده از روش های نامناسب و ساختارهای نامناسب باعث ایجاد خطر بزرگی مثل عدم تعمیق موضوع الگو و هزم شدن الگوی پیشرفت اسلامی در مدل های غربی ۱۷
- ۳.۲. مسئله ایرانیت در بحث الگو پیشرفت اسلامی به معنای پیشتازی در تولید الگو ۱۷
- ۳.۲.۱. بومی بودن مسئله الگو به معنای در نظر گرفتن شرایط عینی جغرافیایی و توفیق ایرانی ها در تولید الگوی پیشرفت اسلامی ۱۸
- ۳.۱.۱.۱.۳. تولید الگوی پیشرفت اسلامی منوط به استفاده از روش جامعه شناسی اسلامی ۱۸
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱. برای ایجاد تحول در جامعه بر اساس روش جامعه شناسی اسلامی نیاز به رعایت سه اصل ۱۸
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱. اولین اصل در جامعه شناسی اسلامی، غیر قابل انکار بودن ضرورت و اولویت بحث در ذهن مخاطبین ۱۹
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۱. مسئله پیشگیری از جرم در قوه قضائیه مثالی از غیرقابل انکار بودن ضرورت و اولویت بحث در ذهن مخاطبین ۱۹
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۱.۱. مسئله پیشگیری از جرم یکی از محورهای ۲۷ گانه انتقال نظام به مرحله الگوی پیشرفت اسلامی در جدول نقشه راه ۱۹
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲. دومین اصل در جامعه شناسی اسلامی، قابلیت ترجمه به مسئله الگوی پیشرفت اسلامی ۱۹
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱. تحلیل اسلام و انقلاب از پیدایش جرم در قالب تئوری «پیشگیری بنیادین از جرم» مثالی از قابلیت ترجمه به مسئله الگوی پیشرفت اسلامی ۱۹
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱. اساس تئوری «پیشگیری بنیادین از جرم» در نحوه شکل گیری شخصیت انسان در نهاد خانواده ۲۰
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱. تضعیف نهاد خانواده باعث ایجاد استعداد اجتماعی برای انجام جرم ۲۰
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۱. الگوی آموزش جامعه یکی از عوامل تضعیف نهاد خانواده ۲۰
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۱.۱. سیاست آموزشی موجب بالارفتن سن ازدواج ۲۰
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۱.۲. الگوی آموزش باعث عدم پذیرش زندگی مشترک و تضعیف نهاد خانواده ۲۰
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۱.۲. الگوی مصرف یکی از عوامل دیگر در تضعیف نهاد خانواده ۲۰
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۲.۱. بالارفتن سن ازدواج بعلت نیاز به آماده کردن لوازم تامین خانواده ۲۱

- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۲.۲. تبدیل پدر و مادر به نان آوران خانواده و بازماندن از تربیت فرزندان، کارکرد دیگر الگوی مصرف و تاثیر آن بر نهاد خانواده ۲۱
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۱.۳. الگوی تولید جامعه یکی دیگر از عوامل تضعیف نهاد خانواده ۲۱
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۳.۱. الگوی تولید نگاهش به زن، نگاه نیروی کار، با عدم اولویت به نقش مادری و همسری ۲۱
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۱.۱.۱.۳.۲. نگاه اسلام به زن متغیر اصلی آن شوهر داری و سپس تربیت فرزندان ۲۱
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۲.۲. ضرورت بازنگری در ساختارهای کلان اداره جامعه نتیجه مسئله پیشگیری از جرم ۲۱
- ۳.۱.۱.۱.۳.۲. داشتن دید مبنایی به مسئله الگو باعث پیشرفت جامعه ۲۲
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۳. سومین اصل جامعه شناسی اسلامی، قابلیت ایجاد مشارکت اجتماعی توسط نخبگان، مسئولین و مردم ۲۲
- ۳.۱.۱.۱.۳.۱.۳.۱. نیاز به مورد پردازش اجتماعی قرار گرفتن موضوعات جدول الگوی پیشرفت اسلامی بدون نیاز به سیاست های تشویقی و تنبیهی ... ۲۲
- ۳.۳. موضوعات انتقال نظام در جدول گفتمان عدالت و پیشرفت اسلامی، انتقال از بی درکی نسبت به الگوی پیشرفت به درک نسبت به این الگو ۲۲
- ۳.۳.۱. موضوع انتقال دانشگاه به الگوی پیشرفت اسلامی بانک سوالات عدالت و پیشرفت ۲۲
- ۳.۳.۱.۱. بانک سوالات مقدمه راه اندازی کرسی های آزاد اندیشی در تمام سطوح دانشگاه ۲۳
- ۳.۳.۱.۱.۱. علی رغم داشتن ضرورت و اولویت و غیرقابل انکار بودن، عدم اجرای کرسی های آزاد اندیشی توسط نیروهای انقلاب ۲۳
- ۳.۳.۱.۱.۱.۱. علت عدم راه اندازی کرسی های آزاداندیشی ضعف در تسلط نیروهای انقلاب به ایده و ادبیات انقلاب ۲۳
- ۳.۳.۱.۱.۱.۲. راه علاج کرسی های آزاداندیشی نرسیدن از ابهت کفر و اتکال علی الله ۲۳
- ۳.۳.۱.۱.۲. بانک سوالات برای پرکردن ضعف ناشی از ترس مومنین ۲۳
- ۳.۳.۱.۱.۳. بانک سوالات عدالت و پیشرفت به مثابه دو کوه جنگ نرم، مخصوص آموزش سریع و حضور در جبهه مقابله با جنگ نرم ۲۴
- ۳.۳.۱.۲.۱. فاز صفر سوالات اختصاص به سوالات انقلاب از مدرنیته ۲۴
- ۳.۳.۱.۲.۱.۱. یکی از خاصیت های ایجاد بانک سوالات جرئت راه اندازی کرسی های آزاداندیشی ۲۴
- ۳.۳.۱.۳.۱. جنگ نرم در حال حاضر بصورت چیریکی ۲۴
- ۳.۳.۱.۳.۱.۱. بانک سوالات باعث ایجاد نظم و ایجاد قابلیت طراحی عملیات در فضای جنگ نرم در فضای جنگ نرم و انتقال جریانات آرمان خواه و دانشجو به مرحله بعدی انقلاب ۲۴
- ۳.۱.۳. در صورت وجود مقررات و اختیارات آماده راه اندازی قرارگاه های ۲۷ گانه برای انتقال جامعه به مرحله الگوی پیشرفت اسلامی ۲۴
- ۳.۱.۳.۱. ناسازگاری استفاده از شیوه های آموزشی و ترویجی در تصمیم سازی های فضای جنگ نرم ۲۵
- ۳.۱.۳.۲. عدم تحول در مسئله الگوی پیشرفت اسلامی بدون استفاده از روش جامعه شناسی اسلامی ۲۵

- ۳.۱.۳.۳. ارزیابی و نقد دائمی و سعی در جهت تبیین بهتر مباحث الگوی پیشرفت اسلامی ۲۵
- ۳.۱.۳.۴. اصل در نظام جمهوری اسلامی اهداف و آرمانهاست؛ نه ساختارها ۲۶
- ۲.۱.۲.۱.۲.۱.۱. وظیفه نسل جوان حوزه پیگیری مباحث انقلاب ۲۶
- ۲.۱.۲.۱.۲.۱. درک فضای انقلاب مدیون امام راحل و مراجع و روحانیت ۲۶
- ۲.۱.۲.۱.۲.۱.۲. حوزه علمیه متکفل فکر انقلاب ۲۶
- ۲.۱.۲.۱.۲.۱.۳. اصل اشکال متوجه متکفلین فکر انقلاب ۲۷
۴. فضای بوجود آمده در جهان با عنوان جنبش ضدوالستریت و بیداری اسلامی باعث ایجاد فضای باز برای انقلاب ۲۷
- ۴.۱. فضای باز باعث نمایان شدن ناکارآمدی الگوهای غربی در بخش سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ۲۷
- ۴.۲. فضای باز باعث از بین رفتن مستعمرات آمریکا در منطقه ۲۷
- ۱.۱. گزارش مباحث الگوی پیشرفت اسلامی به آقای واعظ زاده منصوب رهبری در موضوع الگوی پیشرفت اسلامی ۲۷
۵. آیه اجتماعی خدا در عصر مدرنیته، انقلاب اسلامی ۲۷
- ۵.۱. ناشکری و عدم استفاده از فرصت انقلاب موجب سلب توفیق از کل جامعه اسلامی ایرانی ۲۸

۱. معرفی اجمالی از حجت الاسلام کشوری دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: با سلام خدمت شما ابتدا می خواستم یک معرفی بفرمایید خودتان را تا من طرح سؤال بکنم.

بسم الله الرحمن الرحيم. علی کشوری هستم. سال ۱۳۷۳ در شهر بروجرد وارد حوزه علمیه بروجرد شدم. ۶ سال بعد هم از حوزه علمیه بروجرد به حوزه علمیه قم رفتم. از آن موقع تا الان اصلی ترین موضوع مطالعاتی من در «حوزه» بحث انقلاب اسلامی بود. حالا هم - که در دهه چهارم انقلاب (دهه پیشرفت و عدالت) قرار داریم و اصلی ترین نیاز انقلاب هم بحث تولید الگوی پیشرفت اسلامی است - تقریباً چهار سال است که با توفیق خدای متعال روی این موضوع متمرکز هستیم.

۲. تبیین ویژگی های نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: شنیده ایم که شما پیگیر طرحی با عنوان نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی هستید. در این زمینه توضیحاتی بفرمایید.

برای تبیین ویژگی های نقشه راه پیشنهادی - برای تولید الگوی پیشرفت اسلامی - یک مقدمه را بیان می کنم:

۲.۱. مهمترین مسئله انقلاب اسلامی تئوریزه کردن تفصیلی جامعه بر مبنای دین

انقلاب اسلامی برای دستیابی به مهمترین مسئله خود - که تئوریزه کردن تفصیلی اداره جامعه بر مبنای دین است - با موانعی روبرو است.

۲.۱.۱. محور موانع برای دستیابی مسئله انقلاب، یکسان انگاری پیشرفت اسلامی و توسعه غربی توسط نخبگان

محور موانع انقلاب در این موضوع، یکسان انگاری پیشرفت اسلامی و توسعه غربی توسط نخبگان است. به عبارت دیگر اگر بخواهیم یک فعالیت پژوهشی ملی را در راستای دستیابی به الگوی پیشرفت اسلامی دنبال کنیم؛ به دلیل نبودن نظام سازی اسلامی - که نتیجه اش تولید الگوی پیشرفت اسلامی است - نتیجه کار ممکن است به سمت توسعه انحراف پیدا کند.

۲.۱.۱.۱. رنگ توسعه بجای الگوی پیشرفت مدنظر انقلاب، خطر مهم پیشروی نظام

اگر بخواهم ساده تر بحث را مطرح کنم باید بگویم که الان جامعه علمی ما فکر می کند پیشرفت اسلامی همان توسعه است؛ البته با یک تغییراتی!! این در حالی است که ماهیت الگوی پیشرفت اسلامی به کلی با توسعه غربی (Development) متفاوت است. اگر در این شرایط - که جامعه علمی، توسعه و پیشرفت اسلامی را یکسان می پندارد - طرحی را برای تولید الگوی پیشرفت اسلامی دنبال کنید. چه خطری پیش می آید؟ خطری - که خیلی ظریف است - این است که ممکن است به اسم الگوی پیشرفت اسلامی توسعه را رنگ کنند و به ما بدهند، یعنی یک نوع توسعه را بگذارند جلوی ما و بگویند این همانی است که انقلاب به دنبالش بود.

۲.۱.۲. تمرکز بر عدم یکسان انگاری توسعه و پیشرفت اسلامی در نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی

در نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی - که از آن سؤال فرمودید - ما روی این موضوع متمرکز شده ایم.

۲.۱.۲.۱. نیاز به بکار بستن همه بضاعت علمی کشور برای تولید الگوی پیشرفت با توجه به ناسازگاری توسعه و پیشرفت اسلامی

به عبارت دیگر از یک طرف تولید الگوی پیشرفت اسلامی کار یک نفر نیست و باید همه بضاعت علمی کشور در حوزه و دانشگاه و همه نهادها به کار گرفته بشود تا ان شاء الله در یک آینده میان مدت یا بلند مدت الگوی پیشرفت اسلامی به تدریج تولید و عملیاتی بشود. اما وقتی می خواهید همه را به کار بگیرید آن خطر معنا پیدا می کند. توسعه را پیشرفت اسلامی انگاشتن خطر اصلی پیش روی ماست.

۲.۱.۲.۱.۱. توجه به شاخص های WDI (شاخص های جهانی توسعه) یکی از موارد افتادان در دام یکسان انگاری توسعه و

پیشرفت اسلامی

اگر اسناد بین المللی را در زمینه توسعه مطالعه بفرمایید متوجه این سخن می شوید. من به یکی از آن ها اشاره کنم:

یکی از این اسناد، گزارش هایی است که سالانه بانک جهانی تحت عنوان WDI (شاخص های جهانی توسعه) منتشر می کند. این مرکز بین المللی شاخص های جهانی توسعه را در شش بخش جهان نما، جمعیت، محیط زیست، اقتصاد، ملت ها و بازارها طبقه بندی می کند. در این شش بخش در مجموع ۸۰۰ شاخص را معرفی می کنند. [۱] به عنوان مثال در این گزارش میزان زایمان زیر نظر پزشک، میزان ابتلای به ایدز، میزان استفاده از تلفن همراه و میزان استفاده کاربران خانگی از اینترنت جزو شاخص های توسعه معرفی شده است. شاخص های توسعه در این گزارش به صورت تفصیلی تبیین شده است. دانشمندان ما با این درک از توسعه آشنا هستند، حال اگر از این دانشمندان تقاضا کنید که در تولید الگوی پیشرفت اسلامی مشارکت کنند. چه اتفاقی می افتد؟ جوابش روشن است؛ ممکن است ایده اجمالی جمهوری اسلامی - الگوی پیشرفت اسلامی - در درک تفصیلی توسعه منحل بشود و به نام پیشرفت اسلامی ما به سمت توسعه یافتگی برویم.

۲.۲. جدول شماره یک گفتمان عدالت و پیشرفت راه جلوگیری از خطر انحراف به سمت الگوی توسعه غربی

پس خطری که مجموعه فعالیت های کشور در دستیابی به الگوی پیشرفت اسلامی را تهدید می کند خطر انحلال مفهوم پیشرفت اسلامی در توسعه غربی است. با توفیق خدای متعال با به کارگیری جدول شماره یک گفتمان عدالت و پیشرفت جلوی این انحراف تا حدود زیادی گرفته می شود. این مبنای طرح ماست. پس یکسان انگاری توسعه و پیشرفت اسلامی خطر است و جدول شماره یک گفتمان عدالت و پیشرفت راه جلوگیری از این خطر. ان شاء الله

۲.۱.۲.۱.۲. مسئله انقلاب و منحرف نشدن از اصول انقلاب دغدغه اصلی طلاب حوزه علمیه

کیهان فرهنگی: این دید اجمالی کجا جرقه اش زده شده و شکل گرفته است؟

در طول سال‌های طلبگی موضوع و توجه اصلی برای دوستان ما مسئله انقلاب بود؛ البته این حساسیت ایدئولوژیک و اعتقادی همیشه در طلبه‌ها و در حوزه علمیه وجود دارد که به نام اسلام مسائل التقاطی ارائه نشود. ما هم مثل بقیه طلبه‌ها همیشه حساس بوده‌ایم که اگر الگویی قرار است مطرح شود استادش به اسلام و وحی تمام باشد.

۲.۲.۱. شرایط اجتماعی مجموعه حرکت‌های انقلاب موثر در تولید نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی

سؤال: نه منظورم این است که از یک جایی وقتی به طرحی شروع می‌شود آن متن برای طرح‌ها و برنامه‌ها به هر حال بر محور اسلام است منتها آن جرعه این طرح الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی که شما می‌فرمایید این جرعه اش چه طور زده شد؟ توسط فردی توسط خود حوزه، خود شما منشأ جرعه این بودید که مثلاً کار شروع بشود، از کجا شروع شده است این مرحله جدید؟

جواب: در ادامه می‌خواستم همین را عرض کنم. فارغ از آن حساسیت روانشناسانه که همیشه در همه طلاب وجود دارد یک مجموعه شرایط اجتماعی هم در پرورش نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی مؤثر بوده است. مجموعه حرکت‌های انقلاب در تدوین این جدول مؤثر بوده است.

۲.۲.۲. ادبیات انقلاب یکی از متغیرهای اصلی نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی

البته اگر بخواهید ریشه هر تحولی را در جامعه اسلامی ایران پیگیری کنید یکی از متغیرهای اصلی اش انقلاب و ادبیات انقلاب است.

۲.۱.۲.۲. قابل فهم بودن ضرر توسعه غربی برای پیشرفت کشور بصورت نظری نشان از عدم کارکرد توسعه غربی

مسئله ما در این نقشه راه هم، از ناحیه ادبیات انقلاب مطرح شده است، یعنی ما آفات اداره کشور با Development و سایر الگوها را خیلی خوب می‌فهمیم. یک وقتی سر کلاس دانشجویی دورانی را می‌گذرانند و کتاب‌هایی را می‌خوانند بعد به صورت نظری مسلط می‌شود و می‌گویند توسعه برای ارزش‌های اسلامی مضر است.

۲.۲.۲.۱. تجربه ۳۰ ساله انقلاب و بازخوانی تجربیات انقلاب، راه برای عدم کارکرد توسعه غربی و پیشرفت اسلامی

ولی غیر از آن مباحث نظری که باید بحث شود ۳۰ سال تجربه عملی انقلاب پیش روی ما است. بازخوانی این تجربیات پایه نقشه راه ما است.

۲.۱.۲.۲.۱. زمان بر و آکادمیک بودن دو اشکال برای استفاده از نقد نظری توسعه غربی

کیهان فرهنگی: تجربه‌هایی که الان بر روی کاغذ آمده چیست؟

جواب: بعد از این که جنگ تمام شد و امام عظیم‌الشان به رحمت خدا رفتند ما برای اداره کشور تجربه دوران سازندگی را داریم که امروز پیش روی ماست و البته با اجازه شما می‌خواهم سوال را به سمت مباحث نظری ببرم. چرا؟ چون اگر از ما بخواهید که استدلال‌های نظرم‌ان در مخالفت با توسعه را مطرح بکنیم این مساله یک ترم دانشگاهی وقت می‌خواهد و در یک مصاحبه نمی‌گنجد.

۲.۲.۲.۲.۱. بررسی دولت سازندگی و تطبیق این دولت با شاخص عدالت

ولی اگر شما تجربه دوران سازندگی را ببینید. و این که یکی از شاخص‌های اسلامی مساله عدالت و مستضعفین است می‌توانیم فعالیت‌هایی که در دوران سازندگی ذیل شعار سازندگی انجام شد، بر اساس شاخص عدالت ارزیابی کنیم. این شعار، شعار درستی بود ولی آیا نحوه برنامه‌ریزی - که به سمت توسعه غربی رفت - به نفع مستضعفین و تحقق شعار عدالت بود، یا برعکس؟

۲.۲.۲.۲.۱.۱. تشدید فاصله و تضعیف مستضعفین حاصل توجه دولت سازندگی به الگوهای غربی

عدالت یکی از شعارهای اصلی انقلاب است، ما در دوران سازندگی به سمت تشدید فاصله طبقاتی و تضعیف بیشتر مستضعفین رفتیم؟ اصطلاحی از دوران سازندگی باب شد تحت عنوان اقشار آسیب‌پذیر. یعنی نه تنها نخواستند به سمت عدالت بروند - که بر اساس الگوی غربی به سمت عدالت نمی‌شود رفت - بلکه عدم تحقق شاخص‌های انقلاب تئوریزه شد!

۲.۲.۲.۲.۱.۱.۱. نتیجه تشدید فاصله طبقاتی و عدم توجه به مستضعفین، فهم نیاز به الگوی اسلامی

لذا یکی از عواملی که باعث شد انقلاب و نیروهای انقلاب به این نتیجه برسند که ما نیاز به الگوی پیشرفت اسلامی داریم تجربه دوران سازندگی است.

۲.۲.۲.۲.۲. بررسی دولت اصلاحات در اثبات نیاز به الگوی پیشرفت اسلامی

تجربه دوران اصلاحات را هم می‌توانید اضافه کنید تا بحث دقیق‌تر شود.

۲.۲.۲.۲.۲.۱. عدم کارکرد توسعه سیاسی در طراحی این دولت برای دمکراتیزه کردن حکومت در طول دولت اصلاحات

در دوران اصلاحات تلاش شد تا از الگوهای غربی برای اداره کشور در بخش سیاسی هم استفاده شود. شعار توسعه سیاسی و تلاش برای دموکراتیزه کردن ساختار جمهوری اسلامی - که رسماً توسط نظریه پردازان آن دوران (بعضی از شخصیت‌هایشان) مطرح شد - در جامعه مبنای فعالیت اصلاح طلبان قرار گرفت. آنها می‌گفتند که ما مثل دوران سازندگی فقط بخش اقتصاد را بر مبنای الگوی سرمایه داری اداره نمی‌کنیم؛ بلکه حرف‌های سیاسی غرب را هم حرف‌های نو و به روزی می‌دانیم. آنها این جور می‌گفتند؛ این مباحث را آوردند؛ و تجربه ای برای نظام بر این اساس شکل گرفت. ما بازخوانی این تجربیات را در فهم مسئله الگوی پیشرفت اسلامی مؤثر می‌دانیم.

۲.۳. ایفا کردن نقش براساس الگوی پیشرفت اسلامی توسط بخش‌های مختلف جامعه معنای پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: با استناد به گفته شما مبنی بر این که بحث در این زمینه نیازمند زمانی طولانی است، مایلیم مصادیقی از آن چه شما در الگوی توسعه اسلامی - ایرانی پیگیرش هستید، بدانیم.

جدول مباحث ما - که نامش «جدول شماره ۱ گفتمان عدالت و پیشرفت» یا «جدول انتقال موضوعات نظام» است - نقشه راهی است که بخش‌های مختلف جامعه بر اساس آن می‌توانند نقشی را در تولید الگوی پیشرفت اسلامی ایفا کنند؛ بنابراین آن چه که الان پیشنهاد ماست نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی هست، آن هم نقشه راه مرحله پیدایش آن؛ نه نقشه راه تکامل یافته‌اش. باید از مرحله پیدایش کار را شروع کرد.

۲.۳.۱. مرحله اول تبیین و معرفی این نقشه به نخبگان و مردم

کیهان فرهنگی: آیا این نقشه راه مرحله پیدایش دارد الان پی‌گیری می‌شود؟

پیش‌نویس سیزدهم نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی تولید شده است و ما در مرحله معرفی این نقشه به نخبگان، مسئولان و مردم هستیم. داریم این نقشه را معرفی می‌کنیم.

۲.۳.۱.۱. فضای جنگ نرم راهکاری برای تبیین بهتر مسئله الگوی پیشرفت کشور

برای تبیین موضوع، فضای جنگ نرم را به فضای جنگ نظامی تشبیه می‌کنم،

۲.۳.۱.۱.۱. در جنگ نرم واحد اطلاعات و عملیات، حوزه های علمیه

در این جدول یک مجموعه عملیات پیشنهاد شده است، ما حوزه را واحد اطلاعات و عملیات جنگ نرم می‌دانیم.

۲.۳.۱.۱.۲. دقت نهادهای درگیر در جنگ نرم به نقشه راه الگوی پیشرفت اسلامی

بر اساس این نگاه نقشه‌ای را آماده و پیشنهاد نموده ایم. طبیعی است که انتظار داریم ستاد های عملیات نظام روی این نقشه بحث کنند، ممکن است از حیث های مختلف در این نقشه خدشه شود؛ ولی تقاضای ما این است که نیروهای انقلاب و نهاد هایی که گرفتار مسئله جنگ نرم هستند و می‌خواهند برای تولید الگوی پیشرفت اسلامی تلاش کنند، به این نقشه توجه نمایند.

۲.۳.۲. ارتقاء درک عمیق نهادهای نخبگان و مردم براساس نقشه راه از تفاوت توسعه غربی و پیشرفت اسلامی

روح محوری و نقشه ما همان‌طور که عرض کردم این است که اگر بر اساس عملیات بشود؛ نخبگان، مسئولان و مردم در کشان از تفاوت توسعه و پیشرفت اسلامی یک قدم ارتقا پیدا می‌کند؛ این اثر اول نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی است. وقتی که این درک ایجاد شد شما می‌توانید در مراحل تکاملی‌تر برنامه ریزی کنید و حرکت در تولید نهایی الگو منطقی‌تری شود. ما عرضمان این است که سخن گفتن از تولید الگوی پیشرفته اسلامی با توجه به این که یک حرکت فراگیر است بدون ایجاد درک فراگیر نسبت به مسئله الگوی پیشرفت اسلامی یک حرکت خیالی است و تا این درک ایجاد نشود هیچ طرح و نقشه‌ای در کشور به سرانجام نمی‌رسد. ما این‌جا را آسیب اصلی می‌دانیم؛ لذا ایستاده ایم تا ابتدا این مسئله حل شود.

۲.۱.۱.۲. عدم فهم جامعه علمی از آنچه مانع اصلی حرکت به سمت الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: پس این یکی از موانعی است که شما سعی دارید پشت سر بگذارید.

سخن شما درست است منتها فقط با این تأکید که این یک مانع مادر همه موانع است؛ این که جامعه علمی ما نمی‌داند که می‌خواهد برای تولید چه چیزی حرکت کند. به تعبیر امام خامنه‌ای طلسمی [۲] در یکسان‌انگاری توسعه و پیشرفت اسلامی وجود دارد و اگر این طلسم شکسته نشود خروجی تلاش برای تولید الگوی پیشرفت اسلامی می‌شود یک الگوی توسعه.

۲.۱.۱.۲.۱. چگونگی شکستن توسعه غربی منوط به درک روشن از الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: چه طور می‌خواهید این طلسم را بشکنید؟

از این جا وارد بحث خود جدول می‌شویم. تا اینجا به مدد سولاتی که مطرح کردید یک تبیین اجمالی از مسئله شد و این که نیاز داریم حرکتی را شروع کنیم. یعنی ما عرضمان این است که اگر این طلسم را نشکنیم ظاهراً جامعه برای این موضوع همایش‌هایی برگزار می‌کند و ممکن است بعدها سفارش کتاب‌هایی هم به حوزه و دانشگاه داده شود. حوزه و دانشگاه یک سری متون هم بنویسند، حتی دوره‌های دکتری هم راه بیفتد. حتی بعدها در تصمیم‌سازی برنامه‌های توسعه کشور هم از این ایده‌ها استفاده بشود. ولی همه حرف ما این است که چون درک روشنی از الگوی پیشرفت اسلامی وجود ندارد، تلاش‌ها در مرحله نقشه راه تولید الگو به سمت توسعه منحرف می‌شود.

۲.۱.۱.۲.۲. جدول گفتمان پیشرفت اسلامی مانع انحراف به سمت الگوهای پیشرفت غربی

این جدول «موضوعات انتقال نظام» یا همان جدول شماره یک گفتمان پیشرفت جلوی این خطر را به فضل الهی و به مدد الهی خواهد گرفت.

کیهان فرهنگی: آیا این جدول در حال حاضر اجرایی است؟

بله. براساس این جدول مثلاً شما می‌توانید یک سری کارها را در قوه قضاییه شروع کنید. یک سری کارها را در مجلس یا در دولت، حوزه، دانشگاه و....

کیهان فرهنگی: آیا با نهادهایی که نام بردید ارتباط داشته‌اید؟

بله.

۲.۱.۱.۲.۲.۱. پیش بینی جدول الگوی پیشرفت اسلامی برای تفاهم با نهادهای دیگر بر روی موضوعات الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: یعنی زمینه‌های پذیرش آن ایجاد شده است؟

ما تازه در قدم‌های اولیه کار هستیم. یعنی بعد از آن مطالعات ده ساله‌ای که قبل از نوشتن این جدول بوده و نوشتن این جدول که ۴ سال طول کشیده است؛ در آغاز تفاهم روی این موضوع هستیم.

می‌کند؟ ابریشم است؟ ادیسون گفت: این اصلاً تو پر است، این‌ها رفتند توی فکر که چه جوری یک چیز تو پر یا یک فلز می‌تواند روغن را از مخزن سوخت به محل اشتعال انتقال بدهد. این‌ها نتوانستند مسئله را درک کنند. ادیسون بیشتر موضوع را شکافت و توضیح داد که سوختش هم نامرئی است. توضیح بیشتر ادیسون بر ابهام‌ها افزود در نهایت وقتی مطرح کرد که اشتعالش هم در محیط خلأ واقع می‌شود به کلی جلسه قفل شد. به هر حال، جلسه را ترک کردند و گفتند ما حرف این آقا را نمی‌فهمیم. حالا ممکن است بحث‌های نو و جدید انقلاب برای عده‌ای که با چراغ گرسوز توسعه مأنوس هستند درک نشود. بعضی در محیط توسعه پرورش یافته‌اند و به دنبال همان الگوهای متداول روز دنیا هستند، وقتی شما از یک چیز جدید برایشان صحبت می‌کنید شاید مسئله را درک نکنند.

۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۲ بحث الگو همه جانبه، زمان بر و نیاز به بکارگیری همه اقشار جامعه و همه منابع

کیهان فرهنگی: مشاهده آن اختراع در واقع دیگران را در مقابل آن مسئله تسلیم کرد. شما این‌جا فکر می‌کنید چه اهم هایی می‌تواند قضیه را پیش ببرد؟

همان‌طور که شما به درستی اشاره کردید در آن مسئله خاص می‌شد. بعضی‌ها هم همکاری کردند و به ادیسون پولی دادند و وی توانمندی‌اش را نشان داد و آنها فهمیدند. ولی مسئله ما ساخت یک تمدن است و مثل ساخت یک چراغ نیست. هم زمان بیشتری می‌برد، هم این‌که شما احتیاج دارید که همه را به کار بگیرید تا این تمدن ساخته بشود؟

۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۲.۱ فهم الگوی پیشرفت اسلامی مستلزم تئوریزه کردن مسئله تمدن اسلامی

لذا حتماً این مسئله را باید حل کنید که جامعه علمی فهمی ولو اجمالی از موضوع پیدا بکند. فهم این مسئله در تئوریزه کردن الگوی پیشرفت اسلامی خیلی مهم است. حالا ما هم داریم عرض می‌کنیم اصلاً اصل انقلاب به دنبال ساخت یک تمدنی است. این‌هایی که چراغ گرسوزی فکر می‌کنند، این‌هایی که بر اساس ادبیات توسعه به مسئله الگو نگاه می‌کنند، باید با این‌ها از یک مجرائی تفاهم را آغاز کنیم.

۲.۱.۱.۲.۲.۱.۱.۳.۲.۱.۱ ایجاد فهم درباره تمام سطوح نظام با ۲۷ موضوع محوری در جدول نقشه راه پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: جدول موضوعات انتقال نظام دارای چند موضوع است؟

۲۷ موضوع اصلی؛ که این ۲۷ موضوع اگر محور گفتمان و موضوع بحث قرار بگیرد به چراغ گرسوز کارها می‌تواند مفهوم لامپ را انتقال بدهد.

کیهان فرهنگی: چند مورد را می‌توانید نام ببرید؟

قبل از اینکه مثال را عرض بکنم نکته‌ای را لازم است عرض کنم. پس تا اینجا بحث روشن شد؟

کیهان فرهنگی: بله. منتها هنوز یک مورد را از شما پاسخ نگرفته‌ایم. و آن این است که به هر حال اگر دیگران باید تسلیم یک برنامه خوب شوند و در ساخت تمدنی پایدار مشارکت بکنند به هر حال باید زمینه‌ها و اهرم‌های که جلو برنده کار هستند به خوبی بتوانند در افکار و رفتارها نفوذ کنند، چون ممکن است مثلاً گفته شود نیروهای تحصیل کرده اول انقلاب خیلی هایشان تحصیل کرده خارج از کشور بودند و تن به این الگو نمی‌دادند؛ چرا که خیلی‌هایشان احساس وابستگی به انقلاب نمی‌کردند و حالا دلشان می‌خواست بروند، ولی الان ما متخصص‌های زیادی داریم که در داخل مملکت چه در حوزه، چه

۳.۱.۱.۱. بوجود آوردن تمدن نوین را سه گروه با سه روش متفاوت

وقتی ما با این دوستان وارد بحث می‌شویم طبق مطالعه میدانی سه گروه با سه روش می‌خواهند این انتقال را انجام بدهند، یعنی این ایده را به جامعه منتقل کنند:

۳.۱.۱.۱.۱. گروه اول برای انتقال ایده محوری انقلاب و تبیین تفاوت توسعه و پیشرفت اسلامی لوزم استفاده از ابزار آموزشی

گروه اول از ابزارهای آموزشی برای انتقال ایده محوری انقلاب و تبیین تفاوت توسعه و پیشرفت اسلامی استفاده می‌کنند.

۳.۱.۱.۱.۱.۱. عدم استفاده از ابزار آموزشی سه دلیل برای مخالفت

ما به سه دلیل با این روش ها مخالفیم؛

۳.۱.۱.۱.۱.۱.۱. عدم وجود منابع آموزشی مکفی برای نشان دادن تفاوت توسعه مدرن و پیشرفت اسلامی

دلیل اولمان این است که در این موضوع، منابع پژوهشی و آموزشی مکفی وجود ندارد. بدون منابع معتبر پژوهشی و آموزشی نمی‌توان به سمت آموزش رفت.

کیهان فرهنگی: این یعنی توقف در همان مرحله اول.

۳.۱.۱.۱.۱.۱.۲. فقدان منابع انسانی متبحر برای فهماندن تفاوت توسعه مدرن و پیشرفت اسلامی

بله. علاوه بر فقدان منابع علمی، فقدان منابع انسانی متبحر در این موضوع، مانعی برای استفاده فراگیر از این روش ها است.

۳.۱.۱.۱.۱.۱.۳. عدم احساس نیاز جامعه علمی به الگوی پیشرفت اسلامی

از همه این ها مهمتر؛ این که جامعه علمی نیازی به الگوی پیشرفت اسلامی احساس نمی‌کند. چون آن را فهم نمی‌کند نیازی هم به آن احساس نمی‌کند و لذا عزم ملی در فهم آن از طریق آموزش به وجود نمی‌آید.

۳.۱.۱.۱.۲. استفاده از شیوه ترویجی-تبلیغی دومین روش برای تبیین ضرورت تفاوت الگوی پیشرفت اسلامی و توسعه غربی

گروه دوم از شیوه‌های ترویجی و تبلیغی استفاده می‌کنند.

۳.۱.۱.۱.۲.۱. استفاده از شیوه تبلیغی لازمه آن فکر آماده آموزش

اگر به ماهیت کار آنها هم دقت کنید می‌بینید به طریق اولی با این روش هم نمی‌شود مسئله الگوی پیشرفت اسلامی را جا انداخت. شما وقتی فکری را آماده آموزش کردید، می‌توانید ترویجش کنید، معرفی اش کنید. فرض بفرمایید ما الان در خدمت شما هستیم و در قالب یک مصاحبه می‌خواهیم ایده تولید شده خودمان را که متون آموزشی اش را هم آماده کرده‌ایم ترویج کنیم. حالا من سؤال می‌کنم چه طور بعضی در موضوعات تحولی - یعنی موضوعاتی که منشأ تحول هستند - می‌روند و سریع همایش می‌گذارند و کارهای مصاحبه‌ای می‌کنند، و فقط همین کار را انجام می‌دهند!

۳.۱.۱.۱.۲.۲. با استفاده از روش های تبلیغی تنها می توان لزوم مسئله الگوی پیشرفت را؛ نه تبیین و تبلیغ برای اجرایی شدن

مسئله الگوی پیشرفت اسلامی

ترویج چه چیزی؟ برای مسئله‌ای که هنوز در تولیدش کار نکرده‌اید؟! با مصاحبه و این‌ها ممکن است شما بتوانید یک ضرورت را جا بیندازید ولی نمی‌توانید به سمت ساخت الگو بروید. پس دلیل دیگر مخالفت‌مان این است که نمی‌توان با همایش و مصاحبه موضوع را به شکل عمیق مطرح کرد. همایش‌های یک روزه و مصاحبه‌های چند ساعته ابزار این کار نیست. البته گاهی مشاهده می‌شود؛ که یک عده متوجه شده‌اند که استفاده از همایش برای تبیین ماهیت موضوعات تحولی کار غلطی است. هندسه همایش‌ها ممکن است به درد طرح ضرورت موضوع بخورد ولی قطعا به درد عمیق کردن و تولید یک موضوع نمی‌خورد. پس ما با روش این دو دسته به دلایلی که آمد مخالفیم و با دوستانمان در استفاده از این ابزارها مخالفت صریح می‌کنیم.

۳.۱.۲. استفاده از روش های نامناسب و ساختارهای نامناسب باعث ایجاد خطر بزرگی مثل عدم تعمیق موضوع الگو و هزم

شدن الگوی پیشرفت اسلامی در مدل های غربی

الحمدلله دغدغه‌ها نسبت به این موضوع رشد کرده است؛ این پیروزی خیلی بزرگی است که جمعیت‌هایی در درون انقلاب متوجه شده‌اند با توسعه نمی‌توان به سمت آرمان‌های انقلاب حرکت کرد، ولی همین جریان‌های دغدغه‌مند اگر از روش‌های نامناسب و ساختارهای نامناسب استفاده کنند خطر بزرگتر عدم تعمیق این موضوع اتفاق می‌افتد و بعدها مخالفان جریان الگوی پیشرفت اسلامی و طرفداران توسعه به ما می‌گویند شما تلاش کردید و نتیجه نداد. هر جا حضور پیدا می‌کنیم می‌گویند بیایید همایشی بگذاریم، مقاله‌ای بنویسید، یادداشتی در فلان نشریه بنویسید. ما به مثابه ماه پرستی حضرت ابراهیم علیه السلام با دوستان همراهی و مامشات می‌کنیم چون باید رحماء بینهم بود، ولی همیشه حرف را با صراحت مطرح می‌کنیم؛ از اول به آن‌ها گفته‌ایم که با این روش‌ها نمی‌شود به نتیجه رسید. اما چه روشی برای انتقال این موضوع به کار بردیم؟

۳.۲. مسئله ایرانیت در بحث الگو پیشرفت اسلامی به معنای پیشتازی در تولید الگو

کیهان فرهنگی: شما در صحبت‌هایتان پیوسته از الگوی پیشرفت اسلامی نام می‌برید. این الگوی شما چقدر مسائل بومی را مد نظر دارد؟

به نظر من مسئله ایرانیت تأثیر مبنایی روی الگوی پیشرفت اسلامی ندارد و علت استعمال اصطلاح «ایرانی» در الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی که در ادبیات انقلاب توسط امام خامنه‌ای مطرح شده است این است که بالاخره ایرانیان توفیق داشته‌اند و اعراب توفیق نداشتند؛ با این که پیامبر در عربستان مبعوث شدند. اما اعراب با امامان ما مخالفت کردند و آن‌ها را شهید کردند، خود پیغمبر را اذیت کردند؛ لذا خدای متعال توفیق نصرت و یاری دین

خدا را از اعراب گرفت و به قوم ایرانی منتقل کرد، نه این که ایرانیت در ساخت الگو یا در هر مسئله دیگری تاثیر مبنایی داشته باشد. البته امام خامنه ای به صراحت فرموده‌اند و من تعجب می‌کنم چرا بعضی به این صراحت، اگر می‌خواهند آن را منتسب به ادبیات انقلاب کنند کم توجهی می‌کنند، چون ایشان فرمودند ایرانی‌ها پیشتاز و تولید کننده‌اش هستند.

۳.۲.۱. بومی بودن مسئله الگو به معنای در نظر گرفتن شرایط عینی جغرافیایی و توفیق ایرانی‌ها در تولید الگوی پیشرفت

اسلامی

کیهان فرهنگی: چون شما می‌گویید این طرح الگوی فراگیری در ساخت تمدن اسلامی است این مورد مطرح شد. تمدن کشورها ممکن است در خیلی موارد اشتراکاتی داشته باشد که در مورد مسلمانان چنین است، ولی هر کشوری ممکن است اقتضانات خاص خودش را هم داشته باشد.

بله اگر بوم را به معنی شرایط عینی جغرافیایی بگیرید یا فرهنگی یا ...

برای همین هم متعمداً گفتم پاسخ تفصیلی را یک وقت دیگر می‌دهم، چون می‌خواهم به اسم بوم دامنه‌اش آن قدر وسیع نشود که به مبنا برسد و مثلاً یکی بگوید می‌خواهیم توسعه را بومی‌سازی کنیم و الی آخر. برای همین متعمداً می‌گویم الگوی پیشرفت اسلامی. ولی ایرانی بودن آن هم در ادبیات انقلاب است چون ایرانی‌ها دارند این کار را می‌کنند و بحمدالله باید این توفیق را شکرگزار باشیم. من مسئله اصلی را در کلمه «ایرانی» توفیق ایرانی‌ها در ساختن این الگو می‌دانم؛ راجع به مسئله بوم هم اگر فرصت شد وقتی وارد بحث خود الگو می‌شویم آن سطحش را هم معنا می‌کنیم، ولی اگر توجه کرده باشید اصل بحث ما این است که می‌خواهیم گامی در مسیر درک الگوی پیشرفت اسلامی برداشته شود.

۳.۱.۱.۱.۳. تولید الگوی پیشرفت اسلامی منوط به استفاده از روش جامعه‌شناسی اسلامی

کیهان فرهنگی: بسیار خوب. شیوه‌های آموزشی و ترویجی را در مسیر درک الگو نامناسب و ناکارا معرفی کردید. شیوه مطلوب شما چیست؟

روش ما متخذ از جامعه‌شناسی اسلامی است. این روش را هم نمی‌خواهم الان توضیح بدهم ولی در یک جمله می‌توان گفت که اگر شما بخواهید راجع به یک موضوع تحول ایجاد کنید جامعه‌شناسی اسلامی چگونگی ایجاد تحول را برای شما تنویر می‌کند - که در یک فرصت دیگری راجع به این روش باید توضیح بدهم - ولی الان فرض بگیریم ما آن روش را به کار گرفتیم. حالا من خروجی‌اش را به شما نشان می‌دهم. ببینید! اصلاً آموزش نیست ترویج هم نیست و اتفاقاً یک قدم درک ما را به مسئله الگوی پیشرفت اسلامی هم نزدیک می‌کند.

۳.۱.۱.۱.۳.۱. برای ایجاد تحول در جامعه بر اساس روش جامعه‌شناسی اسلامی نیاز به رعایت سه اصل

اگر کسی درک از جامعه‌شناسی اسلامی داشت و خواست برود به سمت تحول، سه اصل را به طور اجمالی باید رعایت کند. از توضیح تفصیلی می‌گذرم.

۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۱. اولین اصل در جامعه‌شناسی اسلامی، غیر قابل انکار بودن ضرورت و اولویت بحث در ذهن مخاطبین

اولین اصل این است که با گروه هدف و مخاطبتان از جایی شروع کنید که مورد انکارش نباشد. انکار به چه معنا؟ یعنی موضوعی را ورودی و مدخل بحثتان قرار دهید، که ضرورت و اولویتش مورد انکار نباشد.

۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۱. مسئله پیشگیری از جرم در قوه قضائیه مثالی از غیر قابل انکار بودن ضرورت و اولویت بحث در ذهن

مخاطبین

به عنوان مثال اگر بخواهیم با استفاده از روش جامعه‌شناسی اسلامی با قوه قضائیه و کادر محترم این نهاد در مورد مسئله الگوی پیشرفت اسلامی تفاهم کنیم، بحثمان را از موضوع پیشگیری از جرم شروع می‌کنیم. پیشگیری از جرم یکی از موضوعات انتقال نظام به مرحله الگوی پیشرفت اسلامی است. الان آن وصف اولی که ما از روش جامعه‌شناسی اسلامی استخراج کردیم...

۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۱.۱. مسئله پیشگیری از جرم یکی از محورهای ۲۷ گانه انتقال نظام به مرحله الگوی پیشرفت اسلامی در جدول

نقشه راه

کیهان فرهنگی: این یکی از ۲۷ مورد جدول شماره یک گفتمان عدالت و پیشرفت است؟

جواب: بله. یکی از ۲۷ موضوع انتقال است. پیشگیری از جرم مورد انکار قوه قضائیه نیست، یعنی هم ضرورتش و هم اولویتش را قبول دارند. اگر ما به قوه قضائیه بگوییم می‌خواهیم برای پیشگیری از جرم کاری انجام بدهیم نه تنها نمی‌گویند به ما ربطی ندارد بلکه می‌گویند اتفاقاً به ما ربط دارد. اولویتش را هم قبول دارند. چون ورودی پرونده‌ها در قوه قضائیه زیاد است.

۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۲. دومین اصل در جامعه‌شناسی اسلامی، قابلیت ترجمه به مسئله الگوی پیشرفت اسلامی

اصل دوم روش جامعه‌شناسی اسلامی این است که مطلع و ورودی بحث باید قابلیت ترجمه به مسئله الگوی پیشرفت اسلامی را داشته باشد. ممکن است خیلی از موضوعات از طرف مقابل مورد انکار نباشند، ولی نتوان با آن مسئله پیشرفت الگوی اسلامی را جا انداخت.

۳.۱.۱.۱.۳.۱.۱.۲.۱. تحلیل اسلام و انقلاب از پیدایش جرم در قالب تئوری «پیشگیری بنیادین از جرم» مثالی از قابلیت ترجمه به

مسئله الگوی پیشرفت اسلامی

اصل دوم را با مثال پیشگیری از جرم تبیین می‌کنیم. عنوان بحث با قوه قضائیه «پیشگیری از جرم» است و می‌خواهید مسئله الگو را با استفاده از این موضوع تبیین کنید. می‌آئید تحلیل‌های مختلف پیشگیری از جرم را مطرح می‌کنید. مثلاً تقسیم‌بندی‌هایی گفته‌اند که پیشگیری وضعی داریم، کیفری، غیرکیفری، پیشگیری اجتماعی و... ضمن این که بر این تعاریف نقد می‌زنیم (که الان نمی‌خواهم این کار را بکنم چون نمی‌خواهم موضوع پیشگیری را باز کنم) براساس تحلیل انقلاب و اسلام پیدایش جرم را ریشه‌یابی می‌کنیم. اسلام درباره پیش‌گیری چه گفته است؟ پاسخ اسلام در قالب تئوری "پیش‌گیری بنیادین" تئوریزه شده است.

و تولید الگوی پیشرفت اسلامی را به عنوان لازمه پیشگیری مبنایی مطرح نماییم. البته منکر کار کوتاه مدت نیستیم. کار کوتاه مدت هم هر چه می توانیم انجام می دهیم، ولی باید مبنایی الگو را تغییر بدهید تا بتوانید پیشگیری کنید. پس این وصف دوم موضوعات انتقال نظام است.

۳.۱.۱.۱.۳.۱.۳. سومین اصل جامعه شناسی اسلامی، قابلیت ایجاد مشارکت اجتماعی توسط نخبگان، مسئولین و مردم

اصل سوم روش جامعه شناسی اسلامی این است که موضوعی انتخاب شود که قدرت ایجاد مشارکت اجتماعی توسط نخبگان، مسوولان و مردم نسبت به موضوع انتخاب شده وجود داشته باشد. یعنی همین الان با توان علمی حوزه و دانشگاه و با توان علمی مسوولان و بقیه توانها بتوان بحث را شروع کرد. پس وصف سومش این است که آن موضوع قابلیت ایجاد مشارکت داشته باشد.

۳.۱.۱.۱.۳.۱.۳.۱. نیاز به مورد پردازش اجتماعی قرار گرفتن موضوعات جدول الگوی پیشرفت اسلامی بدون نیاز به سیاست

های تشویقی و تنبیهی

کیهان فرهنگی: آیا این کار الان انجام شده است؟

همین را می خواهم عرض کنم. آن چه در جدول هست باید مورد پردازش اجتماعی قرار بگیرد در صورت پردازش این موضوعات بدون استفاده از شیوه های ترویجی و آموزشی عزم ملی نسبت به موضوع الگوی پیشرفت اسلامی ایجاد می شود. لازم نیست افراد با سیاست های تشویقی و تنبیهی در کارگاه آموزشی شرکت کنند.

۳.۳. موضوعات انتقال نظام در جدول گفتمان عدالت و پیشرفت اسلامی، انتقال از بی درکی نسبت به الگوی پیشرفت به

درک نسبت به این الگو

قوه قضاییه متوجه است که اگر مسئله پیشگیری از جرم را حل نکند، چه مشکلاتی پیش می آید؟ مسئله پیشگیری از جرم یکی از محورهای ۲۷ گانه انتقال است. کدام انتقال؟ انتقال از بی درکی نسبت به الگوی پیشرفت اسلامی به درک نسبت به الگوی پیشرفت اسلامی! موضوعات انتقال نظام به مرحله الگوی پیشرفت اسلامی به فضل الهی برای فهم الگو ظرفیت سازی می کنند.

کیهان فرهنگی: قوه قضاییه در جایگاهی است که نمره نمی خواهد بگیرد، بلکه می خواهد مثلا در اثر سیاست هایی از میزان پرونده های ارسالی به آن کاسته شود.

پس نیاز به سیاست تشویقی ندارد که روی این موضوع بیاید. اما موضوع انتقال دانشگاه به مرحله الگوی پیشرفت اسلامی موضوع دیگری است.

۳.۳.۱. موضوع انتقال دانشگاه به الگوی پیشرفت اسلامی بانک سوالات عدالت و پیشرفت

بانک سوالات عدالت و پیشرفت موضوع انتقال جریان های دانشجویی است.

۳.۳.۱.۱. بانک سوالات مقدمه راه اندازی کرسی های آزاد اندیشی در تمام سطوح دانشگاه

البته این بانک مقدمه اساسی راه اندازی کرسی های آزاداندیشی است. من الان از شما یک سوال می کنم. آیا در ایام انتخابات یا غیرانتخابات وقتی دانشجوی ما می خواهد بیاید در کرسی آزاداندیشی به آن معنی که انقلاب مد نظرش است شرکت کند، آیا فضای مناسب وجود دارد؟ آزاداندیشی در دانشگاه باید را بیافتد؛ که راه آن کرسی های آزاد اندیشی است. اگر کرسی ها راه بیفتد، دانشجو و استاد ما بدون تشویق در این کرسی ها حضور می یابند. وضعیت این موضوع در دانشگاه مثل وضعیت پیشگیری از جرم در قوه قضائیه است.

۳.۳.۱.۱.۱. علی رغم داشتن ضرورت و اولویت و غیرقابل انکار بودن، عدم اجرای کرسی های آزاد اندیشی توسط نیروهای

انقلاب

آزاد اندیشی در دانشگاه ضرورت دارد، اولویت هم دارد. غیرقابل انکار است. با توجه به این نیاز چرا کرسی های آزاداندیشی در جدی گرفته نمی شود؟ امام خامنه ای می گویند من صد بار گفتم ولی راه نینداخته اند. چرا؟ به دلیل این که عده ای نمی خواهند که این بحث ها مطرح شود. می خواهم دوباره برگردم عیب خودمان را بگویم؛ عیب نیروهای انقلاب را بگویم. نیروی انقلاب مومن هستند؛ ولی ممکن است عیب هم داشته باشد. جمعیتی از نیروهای انقلابی به دلیل این که خودشان به ادبیات انقلاب و ایده های انقلاب مسلط نیستند جرئت نمی کنند فضاهایی ایجاد کنند که فکر مدرن بیاید و مطرح شود، ریسک فضا را نمی پذیرند.

۳.۳.۱.۱.۱.۱. علت عدم راه اندازی کرسی های آزاداندیشی ضعف در تسلط نیروهای انقلاب به ایده و ادبیات انقلاب

چرا؟ چون ضعف در خودشان و در تسلط آنها به ایده و ادبیات انقلاب است؛ حالا ما در بانک سوالات عدالت و پیشرفت آمده ایم و چگونه جبران این ضعف را پیشنهاد داده ایم. این احساس ضعف باعث می شود اگر جایی اختیار در دست دوستان باشد فضا را باز نکنند.

۳.۳.۱.۱.۱.۲. راه علاج کرسی های آزاداندیشی نرسیدن از ابهت کفر و اتکال علی الله

امام خامنه ای که به ایده و ادبیات انقلاب مسلط است و غلبه فکر اسلامی را بر فکر مدرنیته را می داند با شجاعت می گوید این راه را باز کنید. امام راحل عظیم الشان سر قضیه ناوهایی که در ایام جنگ تحمیلی به خلیج فارس آمده بودند در پاسخ به یکی از آقایان که گفته بود با این ناوها چه کنیم؟ گفتند: من بودم می زدم. به خاطر این که امام اتکال علی الله دارد و حالت غنا دارند؛ نمی ترسد. اما نیرویی که می خواهد برود این کار را اجرا کند می گوید: آقا! آمریکا هست ها! ممکن است ابهت کفر بگیردش. در مسئله کرسی های آزاداندیشی که در جنگ نرم همین داستان وجود دارد. به نظر من بخش موثری از قضیه این است. وقتی مسئله جنگ نرم و کرسی های آزاداندیشی را مطرح می شود؛ امام خامنه ای همین حالت اتکاء علی الله را دارند. اتکالشان به معارف اسلامی و ذات لایتنهای پروردگار است، برای همین ولی خدا [۴] احساس ترس ندارد، اما وقتی مسئولیت را به زیرمجموعه می دهند - که دارای ایمان کمتری است - مثلاً می گوید: با توسعه که نمی شود درافتاد بنابراین در زمینه علوم انسانی فضا را باز نمی کند.

۳.۳.۱.۱.۲. بانک سوالات برای پر کردن ضعف ناشی از ترس مومنین

برای رفع این مشکل ما در جدول شماره یک گفتمان عدالت و پیشرفت، بانک سوالات عدالت و پیشرفت را پیش بینی کرده ایم. بانک سوالات متولدکننده و مادر این فضای باز است، به صورت تمثیلی توضیح می دهیم؛ در ایام جنگ تحمیلی شما سه ماه نیروهای مردمی را در پادگان دو کوهه

آموزش می‌دادید و برای نبرد با دشمن می‌فرستادید. در دوران جنگ امکان استفاده از دوره‌های آموزشی درازمدت در موزشکده‌های نظامی وجود نداشت، سه ماه آموزش و سپس حضور جنگ.

۳.۳.۱.۳. بانک سوالات عدالت و پیشرفت به مثابه دو کوهه جنگ نرم، مخصوص آموزش سریع و حضور در جبهه مقابله با جنگ نرم

در فضای جنگ نرم هم، «بانک سوالات عدالت و پیشرفت» دو کوهه جنگ نرم است. اگر کسی در این بانک سه روز آموزش ببیند فرد را توانمند می‌کند تا در یک موضوع خاص با سوال انقلاب از غرب آشنا شود. [۵]وقتی توانمند شد ایجاد جرئت می‌شود، که کرسی‌های آزاداندیشی را راه بیندازند.

۳.۳.۱.۲.۱. فاز صفر سوالات اختصاص به سوالات انقلاب از مدرنیته

در فاز صفر بانک، مثلاً سوالات انقلاب را از مدرنیته و از توسعه آماده کرده‌ایم. هشتاد و یک تقسیم دارد.

۳.۳.۱.۲.۱.۱. یکی از خاصیت‌های ایجاد بانک سوالات جرئت راه اندازی کرسی‌های آزاداندیشی

وقتی بانک سوالات راه‌اندازی شود یکی از خاصیت‌هایش این خواهد بود که نیروهای انقلاب جرئت می‌کنند کرسی‌های آزاداندیشی را راه‌اندازی کنند. البته الان هم یک جمعیت‌هایی کاری با ساختارها ندارند و خودشان وارد این عرصه شده‌اند.

۳.۳.۱.۳.۱. جنگ نرم در حال حاضر بصورت چیریکی

ما در جنگ نرم الان جنگ چیریکی داریم؛ جنگ منظم نداریم. یکی از ۲۷ موضوعی که در جدول هست همین بانک سوالات است.

۳.۳.۱.۳.۱.۱. بانک سوالات باعث ایجاد نظم و ایجاد قابلیت طراحی عملیات در فضای جنگ نرم در فضای جنگ نرم و انتقال جریانات آرمان خواه و دانشجو به مرحله بعدی انقلاب

بانک سوالات باعث می‌شود شما در جنگ نرم، جنگ منظم قاعده‌مند و قابلیت طراحی عملیات داشته باشید. بانک سوالات موضوع انتقال جریان دانشجویی و آرمان خواه است.

۳.۱.۳. در صورت وجود مقررات و اختیارات آماده راه اندازی قرارگاه‌های ۲۷ گانه برای انتقال جامعه به مرحله الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: در هر کار جدیدی که شروع می‌شود یا برای تکمیل کارهای گذشته، باید زمانبندی داشت تا به نتیجه برسد. و نمی‌توان زمان نامحدودی را برای پیگیری برنامه قائل شد چون ممن است در وسط راه به دلایل مختلف سستی در جمعیتی

پیدا شود. بر آورد یا ارزیابی تان در این زمینه چیست؟ چه زمانی می توانید محصول شیرین این طرح را برداشت کنید؟ منظور در حدی است که اطمینان حاصل شود این ماشین در جاده دارد حرکت می کند؟

با اتکال علی الله و با توسل به حضرت ولی عصر ارواحنا فداه ، ما همین امروز حاضریم قرارگاه موضوعات انتقال نظام را راه اندازی کنیم. امکانات و مقدمات و اختیاراتش باشد ما همین امروز حاضریم به فضل الهی کار را راه اندازی کنیم.

۳.۱.۳.۱. ناسازگاری استفاده از شیوه های آموزشی و ترویجی در تصمیم سازی های فضای جنگ نرم

کیهان فرهنگی: چه کسی باید این امکانات را در اختیار بگذارد؟

مسئله این است که ما الان همه نظام نیستیم. ما یک جزء ناپیدا در مجموعه نظام محسوب می شویم. ما خودمان را جزو قافله می دانیم؛ آرزویمان این است که نظام هم ما را جزو خودش حساب کند. البته الان ما را جزو مردم حساب می کند. بالاخره به عنوان یک طلبه ساده حساب می کند. ما جزو نیروهای نظام محسوب می شویم، جزو سپاهی لشکر نظام، ولی آنهایی که دارند تصمیم سازی می کنند همان طور که اوایل عرایضم عرض کردم، از شیوه های آموزشی و ترویجی استفاده می کنند.

۳.۱.۳.۲. عدم تحول در مسئله الگوی پیشرفت اسلامی بدون استفاده از روش جامعه شناسی اسلامی

کیهان فرهنگی: تلاش شما چه بوده است؟

ما هر جلسه ای بوده رفته ایم و بحث را توضیح داده ایم و جدول را معرفی می کنیم، ولی لوازم راه افتادش جای دیگر است. ما به بخش هایی از نظام پیشنهاد دادیم و گفتیم مقدمات و اختیاراتش باشد مثلا فاز صفر بانک سوالات عدالت و پیشرفت را شش ماهه راه می اندازیم؛ از همین امروز هم شروع می کنیم. می خواهم بحثمان در تبیین بحث خودمان باشد، ولی متاسفانه می گویم دوستان ما در شیوه های غربی گیر کرده اند و دنبال همین همایش های مصطلح یا همین دوره های آموزشی اند و توجهی به این مسائل ندارند. ما به آنها هم صریح و بدون مدهانه گفته ایم. امروز هم عرض می کنم بدون روش جامعه شناسی اسلامی دوستان دغدغه مند ما نمی توانند نسبت به الگوی پیشرفت اسلامی تحول ایجاد کنند و این غفلت بزرگی است که در آخرت باید جوابگو باشند. البته من خیلی خوشبین هستم ، به فضل الهی خوش بین هستم و این که مدد الهی به مدد بیاید (کما این که تا الان هم آمده است) و کار با مدد الهی بر قلوب مؤمنین بنشیند. ان شاء الله.

۳.۱.۳.۳. ارزیابی و نقد دائمی و سعی در جهت تبیین بهتر مباحث الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: اگر چنین نشود، چه؟ چه تصمیم دیگری می توانید برای پی گیری طرحی که می گوید در جهت تثبیت تمدن اسلامی و پایداری و بقایش است، بگیریید؟

خدای متعال به اندازه ی همین توان ما را مؤاخذه می کند، البته این توان امداد شده است ،اصل توان هم خودش امدادی است. امداد اولیه ای هست. از اول تا آخرش خدای متعال امداد کرده که بحث به اینجا رسیده است. ولی مسئله این طور نیست که ما که الان این طرح را مطرح می کنیم از ارزیابی خودمان غافل باشیم. ان شاء الله بعد از این هم غافل نباشیم. هر جا در هر جلسه ای دوستان اشکالی وارد کردند بلافاصله مورد تأمل قرار دادیم. جالب است بدانید که پیش نویس اولیه این جدول سال ۱۳۸۷ تولید شد و الان که به پیش نویس دوم نقشه راه رسیده است در واقع پیش نویس سیزدهم آن

جدول اولیه است. یعنی سیزده بار مجموعه جلسات ما منجر به این شد که زوایای بهتری از طرح تبیین بشود. در این راه خدای متعال عنایت فرمود و به برکت همین مباحثه با مؤمنین بود. هر جای دیگر را هم که ببینیم کسی بگوید من یک شیوه‌ای دارم آموزشی نیست یا دلایل ما را در شیوه آموزشی نقد کند مورد توجه قرار می‌دهیم. جلسات زیادی با افراد مختلف داشته‌ایم؛ از نیروهای اجرایی گرفته تا نیروهای علمی محض؛ با شخصیت‌های مختلف در ساختارهای مختلف از مجلس و قوه قضائیه و دولت و دانشگاه و حوزه و ... هر جا رسیده‌ایم استدلال‌ها مورد دقت قرار گرفته است.

۳.۱.۳.۴. اصل در نظام جمهوری اسلامی اهداف و آرمانهاست؛ نه ساختارها

همیشه ما این سخن را در همه جلسات مطرح کرده‌ایم؛ که اگر شما موضوع را می‌پذیرید که با شیوه‌های موجود نمی‌توان کاری کرد این، جواب خوبی نیست که بگوئید ساختارم دستم را بسته است. مگر ساختار چه محلی از اعراب دارد؟ باید تلاش کنی ساختار را تغییر بدهی. اهداف و آرمان‌ها برای ما اصل هستند. این را امام خامنه‌ای فرمود؛ لذا نظام‌سازی ما امری تدریجی است و ساختار حکومت را اصلاح می‌کنیم اگر به فرض نظام ریاستی ۲ درجه ما را به آرمان‌هایمان می‌رساند و نظام پارلمانی دو و نیم درجه، نظام پارلمانی را جایگزین می‌کنیم. کلیددار اصلی نظام می‌گوید ساختارها اولیت ندارند و باید به نفع آرمان‌ها تغییر کند.

۲.۱.۲.۱.۲.۱.۱. وظیفه نسل جوان حوزه پیگیری مباحث انقلاب

کیهان فرهنگی: کلیت حوزه (در حد مراجع) چقدر از این برنامه شما حمایت می‌کنند؟

از جمله افرادی که فضا را باز کرده‌اند و تا همین حد هم توانسته‌ایم کار را جلو ببریم بعضی از علمایی هستند که در قم خدمتشان می‌رسیم ولی باید به این موضوع توجه داشت که به نظر من عمده این بحث بر دوش نسل جوان حوزه است، چون آقایان زحمت کشیده‌اند و انقلاب را تا اینجا رسانده‌اند نسل جوان باید آن را پیش ببرد.

۲.۱.۲.۱.۲.۱. درک فضای انقلاب مدیون امام راحل و مراجع و روحانیت

کیهان فرهنگی: ولی شاید دانش نسل جوان به تنهایی کفایت نکند.

ما بریده رفتار نمی‌کنیم و دائم گزارش کار را خدمت مراجع معظم می‌دهیم. یعنی شخص بنده تا حالا توفیق داشته‌ام که حداقل به محضر سه مرجع تقلید گزار بدهم. بزرگواری کردند و با این که ما طلبه حقیری محسوب می‌شویم در حوزه وقت دادند و ما گزارش بحث را دادیم، تشویق کردند، بعضا کمک‌هایی به مسئله کردند، ولی آن چه مسئله اصلی است (احساس بنده این است) تا همین جای انقلاب که ما این درک را داریم مدیون امام راحل عظیم‌الشأن است که مراجع و روحانیت هم کمک ایشان کرده‌اند.

۲.۱.۲.۱.۲.۱.۲. حوزه علمیه متکفل فکر انقلاب

بنابراین ما این موضوع را بیشتر متوجه نسل جوان حوزه به معنای یک قدم پائین تر از بزرگ‌های محترم حوزه می‌دانیم. برای همین روی نسل جوان حوزه بیشتر متمرکز هستیم. هر جا هم مسئله یا مشکلی باشد و باید به محضر مراجع برویم این کار را می‌کنیم. البته کلیت حوزه متکفل این مسئله است. بعضی از مراجع هم درس خارج را روی مسائل حکومتی شروع کرده‌اند و همین بحث را دارند مطرح می‌کنند.

بیشتر مشکل برمی گردد به آنهایی که متکفل آن موضوع اند و دائم می گویند ساختار اجازه نمی دهد.

۴. فضای بوجود آمده در جهان با عنوان جنبش ضدواستریت و بیداری اسلامی باعث ایجاد فضای باز برای انقلاب

خدای متعال فضای انقلاب را مساعد کرده و فرصتی هست که ما به این مسائل فکر کنیم. من به عنوان عرض آخرم می گویم این موضوع بیداری اسلامی و قیام ضد وال استریت و بحرانهایی که در غرب به وجود آمده است از دو حیث باز فضا را برای این موضوع آماده کرده است.

۴.۱. فضای باز باعث نمایان شدن ناکارآمدی الگوهای غربی در بخش سیاسی، اجتماعی و اقتصادی

حیث اول اینکه با نبود شدن دیکتاتورها و معلوم شدن ناکارآمدیها در بخش سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ناکارآمدی الگوهای غربی تبیین شده است.

۴.۲. فضای باز باعث از بین رفتن مستعمرات آمریکا در منطقه

مسئله دیگرش هم این که چون مستعمرات آمریکا در منطقه از دست رفته است دیگر خیلی نمی تواند مثل گذشته ایران را اذیت کند و این یعنی فراغت بال بیشتر برای حل این مسائل. این فراغت بال شکر بیشتری را هم می طلبد؛ مجموعه شرایط انقلاب فضای بسیار مناسبتری را برای پرداختن به این بحثها برای نیروهای انقلاب آماده کرده است.

۱.۱. گزارش مباحث الگوی پیشرفت اسلامی به آقای واعظ زاده منصوب رهبری در موضوع الگوی پیشرفت اسلامی

کیهان فرهنگی: می خواهیم برای حسن ختام سوال کنیم که آیا رهبری در جریان فعالیت شما از ابتدا قرار گرفته اند؟

اجمالی از بحث را به جناب آقای صادق واعظزاده به عنوان منصوب مقام معظم رهبری در این موضوع گزارش داده ایم. بهترین جایی که توفیق شد این گزارش را به دستگاههای منصوب امام خامنه ای بدهیم همین مرکز الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی است که آقای واعظزاده مسئولش هستند.

۵. آیه اجتماعی خدا در عصر مدرنیته، انقلاب اسلامی

کیهان فرهنگی: اگر نکته پایانی هست بفرمایید.

فقط یک نکته آن هم از باب فرمایش قرآن به نظرم می آید که:

انقلاب فرصت ایثار و قربانی کردن است، یعنی آدم سعادت مند نیازها و خواسته های خودش را یکی یکی در راه آیه انقلاب سر می برد، انقلاب آیه ای است که خدا در عصر ما گذاشته است. آیات مختلف خدا در زمان های گذشته هم بوده ولی آیه ی اجتماعی خدا در عصر مدرنیته، انقلاب اسلامی

است. باید برایش قربانی کرد، فداکاری کرد و طبق سنت خدا اگر کسی سجده به آیه خدا نکند و فداکاری برای آیه خدا نکند طی فرآیندی که از مسیر استدراج می‌گذرد سنت استبدال جاری می‌شود.

۵.۱. ناشکری و عدم استفاده از فرصت انقلاب موجب سلب توفیق از کل جامعه اسلامی ایرانی

این ناشکری را اعراب زمان پیغمبر مرتکب شدند و به همین دلیل خدا جمعیت‌های دیگری را جای آنها گذاشت، خداوند استبدال قائل می‌شود و ما این توفیق را از دست می‌دهیم. عده‌ای خیال نکنند که تا آخر ممکن است فرصت خدمت‌گذاری برای انقلاب را داشته باشند. در دستگاه امام حسین (علیه السلام) و اهل بیت (علیهم السلام) همه چیز همین طور است. اگر شکور بودیم نعمت باقی می‌ماند اگر نبودیم از مسیر استدراج به استبدال می‌رسیم. امیدوارم ما خودمان را راه ببریم که توفیقش نصیب خودمان شود.

کیهان فرهنگی: سیاست‌گذاریم. ان‌شالله در فرصتی در آینده بتوانیم پیشرفت این طرح و برنامه را هم انعکاس بدهیم.

[۱] شاخص‌های جهانی توسعه سال ۲۰۰۹ (WDI) -

World Development Indicators ۲۰۰۹

The World Development Indicators is the World Bank's premier annual compilation of data about development. The ۲۰۰۹ WDI includes more than ۸۰۰ indicators in over ۹۰ tables organized in ۶ sections:

World View, People, Environment, Economy, States and Markets, and Global Links.

شاخص‌های جهانی توسعه (WDI) مهم‌ترین جمع‌آوری سالانه اطلاعات در خصوص توسعه است WDI ۲۰۰۹ شامل بیش از ۸۰۰ شاخص در بیش از ۹۰ جدول اطلاعاتی است که در ۶ بخش تنظیم شده است: جهان‌نما، جمعیت، محیط‌زیست، اقتصاد، ملت‌ها و بازارها.

[۲] ما حالا باید برای شکستن این طلسم فکر کنیم؛ کدام طلسم؟ این طلسم که کسی تصور کند که پیشرفت کشور باید لزوماً با الگوهای غربی انجام بگیرد. این وضعیت کاملاً خطرناکی برای کشور است. الگوهای غربی با شرایط خودشان، با مبانی ذهنی خودشان، با اصول خودشان شکل پیدا کرده؛ به علاوه ناموفق بوده. بنده به طور قاطع این را می‌گویم: الگوی پیشرفت غربی، یک الگوی ناموفق است. «ولی فقیه ۲۵/۰۲/۱۳۸۶»

[۳] این روزها هم بحث تحول در آموزش و پرورش مطرح است و سندی برای تحول ملی در آموزش و پرورش ارائه شده است. جای سوال دارد. آیا آن تحول پیشنهاد شده متناسب با الگوی پیشرفت اسلامی است؟ چه گونه این تناسب لحاظ شده است؟ که آن بحث دیگری را می‌طلبد ولی این سوال را خوب است راجع به این سند مطرح کنیم. مگر الگوی آموزشی هر جامعه بخشی از الگوی پیشرفت و توسعه آن جامعه نیست؟ چه طور ما که

هنوز از پیشرفت اسلامی درک متمایز از توسعه نداریم توانسته‌ایم سیستم آموزشی متناسبش را طراحی کنیم؟ این سؤال هست، باید بعد به طور مفصل به آن بپردازیم.

[۴]؛ الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون. سوره مبارکه یونس - آیه شریفه ۶۲

[۵] روز اول دیدگاه انقلاب را درباره آن موضوع خاصی که آمده آموزش ببیند برایش جا می‌اندازیم. روز دوم دیدگاه غرب را که موازی این دیدگاه است برایش تبیین می‌کنیم و روز سوم سوالاتی که باعث می‌شود دیدگاه غرب بر اساس دیدگاه و ادبیات انقلاب مورد چالش قرار بگیرد را مطرح می‌کنیم؛ کارگاه سه روزه در بانک سوالات می‌گذاریم.